

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoR/20/2025
Identifikačné číslo spisu:	7522207920
Dátum vydania rozhodnutia:	24.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7522207920.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletú V. J., narodenú XX. E. XXXX, F. XXX, F., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa matky Ing. N. J., narodenej XX. R. XXXX, F. XXX, F., zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária VOLČKO & PARTNERS, s.r.o., Košice, Mlynská 27 a otca Ing. M. T., narodeného XX. S. XXXX, M., T. G. Y. XXXX/XX, M., t. č. V, H. 5, zastúpeného advokátkou JUDr. Martinou Vojtekovou, Košice-mestská časť Staré mesto, Šúrova 17, o zmenu úpravy styku, vedenej na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K3-21P/130/2022, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 21. januára 2025 sp. zn. 24CoP/73/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 07. mája 2024 č. k. K3-21P/130/2022-245 zamietol návrh matky na úpravu styku otca s maloletou a obom rodičom a maloletej V. nariadil výchovné opatrenie, ktorým im uložil povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych služieb a rodiny Košice, po dobu šiestich mesiacov.

1.1. Rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na ustanovenia § 36 ods. 1, § 24 ods. 4 a § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZoR“ alebo „zákon o rodine“). Vychádzal z toho, že rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie z 28. júla 2022 sp. zn. 9P/110/2021, bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené a maloletá V. bola na čas po rozvoze zverená do osobnej starostlivosti matky a otcovi maloletej bola uložená povinnosť prispievať na jej výživu sumou 500 eur mesačne. Styk otca s maloletou V. bol v tomto rozhodnutí upravený tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párny kalendárny týždeň v piatok v čase od 13:00 hod do 16:00 hod., vždy za asistencie odborného pracovníka organizácie SPDD Úsmev ako dar o. z., Bratislava,

Ševčenkova 21 v priestoroch jej pobočky v Košiciach bez prítomnosti matky počas adaptačného obdobia prvých troch mesiacov Matka je povinná maloletú na asistovaný styk s otcom riadne pripraviť a pred začiatkom realizácie styku zabezpečiť prítomnosť maloletej v priestoroch SPDD Úsmev ako dar o. z., a po ukončení stretnutia maloletú vyzdvihnúť. Ďalej bol upravený styk otca s maloletou V. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod. počas adaptačného obdobia šiestich mesiacov od ukončenia obdobia asistovaného styku. A po uplynutí ďalšieho adaptačného obdobia podľa tohto rozsudku je otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý nepárny kalendárny týždeň v čase od soboty 10:00 hod do nedele do 15:00 hod. Ďalej je otec oprávnený sa s maloletou stretávať v čase Vianoc každý nepárny rok od 23.12 od 17:00 hod. do 25.12 do 17:00 hod., v čase veľkonočných sviatkov každý párny rok od veľkonočného piatka od 17:00 hod do veľkonočného pondelka do 17:00 hod., v čase letných prázdnin od 01.07. od 10:00 hod do 14.7 do 19:00 hod a od 01.08 od 10:00 hod do 14.08 do 19:00 hod počnúc letnými prázdninami roku 2023. Matka maloletú na styk s otcom riadne a včas pripraví a odovzdá mu ju v mieste svojho bydliska. Otec bol oprávnený a povinný maloleté dieťa v čase určenom na styk v uvedenom mieste prevziať a po ukončení časového intervalu styku matke v mieste jej bydliska vrátiť. Obom rodičom bolo uložené výchovné opatrenie vo forme povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych služieb a rodiny Košice po dobu troch mesiacov.

1.2. Súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 26 zákona o rodine na návrh matky zisťoval, či došlo od posledného rozhodnutia o úprave styku rodičov s maloletou, t. j. od 28. júla 2022, k zmene pomerov. Dôvody uvádzané v návrhu považoval za námietky proti správnosti predchádzajúceho rozhodnutia súdu o úprave styku s tým, že uvádzané tvrdenia sú názorom matky, že maloletá nie je na určený styk pripravená, čo však nezodpovedalo obsahu správ občianskeho združenia Úsmev ako dar. Matka túto nepripravenosť preukazovala neaktuálnymi lekáorskými správami vyhotovenými pred rozhodnutím súdu z 28. júla 2022. Podľa súdu zmena pomerov nastala u otca, ktorý sa presťahoval do Košíc, čo však nevyvoláva potrebu úpravy jeho styku s maloletou, ak úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zistil, že v novom bývaní má vhodné podmienky na starostlivosť o maloleté dieťa. Ďalšia zmena a to, že maloletá začala chodiť do základnej školy, podľa súdu tiež nevyžaduje zmenu úpravy styku s otcom.

1.3. Matka v konaní tvrdila, že dcére sa zhoršil zdravotný stav, k čomu, tak ako v predchádzajúcom konaní uviedla afektívno - respiračné záchvaty maloletej, s ktorými sa súd vysporiadal v rozsudku sp. zn. K3-9P/110/2021, čo nebola nová skutočnosť a teda nešlo o zmenu pomerov. K tvrdeniu, že zhoršenie zdravotného stavu bol dôsledok toho, že otec prichádzal na stretnutie s ňou v sprievode policajnej hliadky, súd prvej inštancie poukázal na to, že pred podaním návrhu sa otec s dcérou stretával len v priestoroch Úsmevu ako dar, pričom matka vopred avizovala, že problémy pri tomto styku nastanú bez toho, aby vôbec dala možnosť otcovi a dcére sa o takýto styk pokúsiť.

1.4. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia zdôraznil, že podľa vyjadrení materskej a základnej školy maloletej a občianskeho združenia Úsmev ako dar sa záchvat u maloletej nevyskytol v prítomnosti inej osoby ako matky. Z lekáorských správ predložených navrhovateľkou len jedna bola vystavená špecialistom v danom obore, a to detskou neurologičkou MUDr. E. A.. V jej správe zo 14. októbra 2022 sa neuvádza, že by sa zdravotný stav maloletej zhoršil, naopak konštatovala zlepšenie zaspávania a ďalšiu kontrolu nepovažovala za nutnú. Vyjadrenia psychológa a detského psychiatra k neurologickej diagnóze súd nebral do úvahy. Vychádzal aj zo správ z materskej a základnej školy, kde maloletá trávila prevažnú časť dňa, ktoré si vyžiadal, podľa ktorých neboli zaregistrované žiadne zdravotné problémy maloletej.

1.5. Súd prvej inštancie poukaz matky na správanie sa otca maloletej porovnal so skutkovým stavom zisteným v predchádzajúcom súdnom konaní o starostlivosti o maloletú a dospel k záveru, že matka už v predchádzajúcom konaní opísala komplikovaný vzťah rodičov a neschopnosť spolu komunikovať, čo je príčinou problémov maloletej V. s čím sa súd vysporiadal v konaní vedenom pod sp. zn. K3-9P/110/2021. K privolávaniu policajných hliadok otcom do 11. novembra 2023 súd poukázal na obsah pripojeného spisu sp. zn. K3-21Em/1/2023 o výkon rozhodnutia súdu o úprave styku otca s maloletou, z ktorého vyplýva, že matka rozsudok súdu o úprave styku otca s maloletou nerešpektuje, dieťa na styk

neprípravuje a otcovi neodovzdáva, čo bolo dôvodom privolávania policajnej hliadky na adresu maloletého dieťaťa, keď sa domáhal výkonu práva priznaného mu právoplatným súdnym rozhodnutím.

1.6. Návrh matky maloletej na vykonanie dokazovania ustanovením znalca z odboru psychológie na posúdenie osobností rodičov, citových väzieb dieťaťa na rodičov, prípadné ovplyvňovania dieťaťa niektorým z rodičov a výsluch dieťaťa súdom, pretože ich nepovažoval za potrebné, ak nezistil vo veci podstatnú zmenu pomerov, ktorá by umožňovala zmeniť pôvodné rozhodnutie vo veci, a vykonanie navrhovaného dokazovania by bolo nadbytočné. Rovnako nepovažoval za potrebný výsluch ošetrojúcich lekárov maloletej, pretože ich správy, ktoré boli súdu predložené, boli zrozumiteľné a nebolo ich treba dopĺňať.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie aj „nižšie súdy“) na odvolanie matky maloletej rozsudkom z 21. januára 2025 sp. zn. 24CoP/73/2024 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodnutie odôvodnil vecnou správnosťou rozsudku súdu prvej inštancie a v celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, nakoľko sa v ňom súd vysporiadal so všetkými námietkami matky maloletej (§ 387 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len „CSP“) v spojení s ustanovením § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Mal za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci a rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil.

2.1. Odvolací súd s poukazom na čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 5 zákona o rodine konštatoval, že úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná a záujmom dieťaťa je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Zdôraznil význam osobného styku rodiča s maloletým dieťaťom ako jedného z výrazných prostriedkov pre zabezpečenie spoluúčasti druhého rodiča na výchove a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta. Z Dohovoru o právach dieťaťa vyplýva, že dieťa má právo udržiavať pravidelné osobné kontakty s obidvoma rodičmi a obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (čl. 9 ods. 3 a čl. 18 ods. 1) s tým, že styk by mal byť stanovený v rozsahu, ktorý umožní nerezidentnému rodičovi v dostatočnej miere participovať na bežných každodenných záležitostiach dieťaťa, rovnako ako na jeho voľnočasových aktivitách. (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky zo 14. marca 2017 sp. zn. I.ÚS 955/15).

2.2. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie bolo zrejmé, že otec prejavuje o maloletú V. záujem a predchádzajúca úprava styku súdom vychádzala z toho, že ide o úzkostné dieťa, a preto bol styk s otcom upravený najprv ako asistovaný styk, neskôr prebehla adaptačná fáza. V bode 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku sa súd dôsledne vysporiadal s lekáorskými správami predloženými matkou maloletej, ktorými preukazovala, že maloletej V. sa výrazne zhoršil zdravotný stav, čo podľa nej súviselo so stykom s otcom. Matka maloletej v odvolaní uviedla, že maloletá V. sa naposledy stretla s otcom v septembri 2022 v rámci asistovaného styku a lekárske správy opisujúce zdravotné ťažkosti dieťaťa sú zo 07. novembra 2023, 11. decembra 2023 a 22. decembra 2023 a nemôžu súvisieť s jej stykom s otcom, keďže v tomto čase sa s otcom nestretávala. Odvolací súd ako správne vyhodnotil aj zamietnutie návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania o vhodnosti novej úpravy styku. Aj bez vykonania znaleckého dokazovania bolo zrejmé, že vzťah maloletej V. s otcom bol nedostatočne vybudovaný, naposledy sa stretli v septembri 2022, čo bolo v čase rozhodovania odvolacieho súdu vyše dvoch rokov. Keďže v konaní nebol zistený objektívny dôvod, pre ktorý sa maloletá od septembra 2022, čo je viac ako dva roky, nestretla s otcom, podľa odvolacieho súdu bolo nevyhnutné čo najskôr umožniť V. sa s ním stretávať. Podľa odvolacieho súdu má rodič, ktorý nemá maloleté dieťa zverené do svojej osobnej starostlivosti, právo podieľať sa na jeho výchove v rovnakom rozsahu ako tzv. rezidentný rodič, čomu má zodpovedať úprava ich styku. Taká úprava styku maloletej s otcom, že sa budú stretávať každý nepárny víkend od soboty do nedele síce neumožňuje otcovi podieľať sa na výchove dcéry v rovnakej miere ako matke, avšak s prihliadnutím na osobitné okolnosti prípadu, keď je treba obnoviť vzťah dcéry s otcom, s prihliadnutím na zdravotný stav

maloletej V., je podľa odvolacieho súdu rozsah styku adekvátny, a po adaptácii sa maloletej na prostredie a zblížením sa s otcom, by prichádzalo do úvahy upraviť do budúcnosti širší styk maloletej s otcom.

2.3. Matka v odvolaní namietala, že súd v konaní nevypočul maloletú V., čím porušil jej participačné práva. Podľa ustanovenia čl. 5 písm. g) zákona o rodine, pri zisťovaní najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa prihliada súd na názor maloletého, ktorý určitým spôsobom formuje rozhodnutie súdu. V preskúmvanej veci bol názor maloletej V. zisťovaný prostredníctvom kolízneho opatrovníka a z jeho obsahu vyplýva, že V. otca dávno nevidela, už si to presne nepamätá a v odpovedi na otázku, či by sa chcela s otcom stretnúť odpovedala spontánne „hmm áno“. Podľa ustanovenia čl. 12 Dohovoru o ochrane práv dieťaťa, dieťa, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory má právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni vyspelosti. Za týmto účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho týka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu. Vzhľadom na vek maloletej zistenie jej názoru nepriamo, t.j. prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, bolo primerané jej veku a rozumovej vyspelosti.

2.4. K námietke matky maloletej, že nariadenie výchovného opatrenia vo forme odborného poradenstva zameraného na obnovenie kontaktu otca s dieťaťom nepostačuje na obnovu kontaktu otca s dcérou, odvolací súd uviedol, že rodičia maloletej neboli schopní spolu komunikovať o potrebách maloletej a ani poskytovanie odbornej pomoci nebolo pre postoj matky úspešné. Stotožnil sa so súdom prvej inštancie, že nie je treba nariadiť asistovaný styk otca s dcérou, osobný styk určený poslednou súdnou úpravou je primeraný skutkovým zisteniam a v budúcnosti je treba uvažovať o rozšírení styku otca s maloletou dcérou tak, aby zodpovedal požiadavke rovnocennej starostlivosti oboch rodičov o maloleté dieťa. Odborná pomoc je aj podľa odvolacieho súdu vhodnou formou edukácie rodičov o vzájomnej kooperácii a eliminácii konfliktov a je vhodným podporným prostriedkom pre obnovenie vzťahu maloletej s otcom. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 52 CMP v spojení s jeho ustanovením § 58 tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože nezistil dôvody na priznanie náhrady niektorému z účastníkov podľa ustanovenia § 55 CMP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala matka maloletej (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 písm. a) a písm. c) CSP a navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod dovolania uviedla nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa nepresvedčivo a nedostatočne vysporiadal s jej základnými argumentmi a tvrdeniami, na ktoré poukazovala v odvolaní, konkrétne s upozorneniami na obavy o psychický a zdravotný stav maloletej, ktorý by sa mohol zhoršiť stykom s otcom. Odvolací súd podľa nej rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu veci, a v dôsledku toho nesprávne právne posúdil, a odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nemá náležitosti stanovené v § 220 CSP.

3.1. Osobitným podaním doručeným dovolaciemu súdu 25. novembra 2025 dovolateľka žiadala odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, pretože jeho výkon by mohol spôsobiť maloletej vážnu, ťažko napravitelnú ujmu vzhľadom na jej nepriaznivý zdravotný stav preukázaný aktuálnymi lekárskymi správami ako aj ma pretrvávajúcu traumou a strach z otca. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

3.2. Dovolateľka namietala, že odvolací súd rozhodnutie založil na formálnom posúdení predchádzajúcich rozhodnutí a vyhláseniach otca, a neprihliadol na individualitu maloletej, jej potreby, aktuálny zdravotný a emocionálny stav, ani na jej zhoršujúci sa vzťah s otcom a nereagoval na jej návrh na znalecké dokazovanie, ktorý by poskytol náležité odborné posúdenie psychického a emocionálneho stavu maloletej, napriek tomu, že malo byť v súlade s najlepším záujmom dieťaťa vykonať všetky dostupné dôkazy na zistenie skutočného stavu veci. Odvolací súd bol povinný zistiť skutočný stav veci

a za týmto účelom podľa ustanovenia § 36 CMP vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak to bolo potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Odmietnutie znaleckého dokazovania považuje za podstatnú vadu konania pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom a za dostatočne odôvodnený nepovažovala ani záver, že nedošlo k zmene pomerov, ktorá by si vyžadovala zmenu pôvodného rozhodnutia súdu o úprave styku otca s maloletou. Dokazovaním bolo podľa dovolateľky preukázané, že maloletej V. styk s otcom podľa vykonateľného rozhodnutia nevyhovuje a je pre ňu neprimerane zaťažujúci. Zdôraznila, že pri asistovanom styku sa otec kontroloval a nesprával sa agresívne a nevhodne, tak ako to bolo vtedy, keď prišiel pre dcéru pred dom. Odvolaciemu súdu ďalej dovolateľka vytkla, že vychádzal zo zistení v konaní vedenom pod sp. zn. 9P/110/2021 a neprihliadol na lekársku správu z 22. decembra 2023, zo 07. novembra 2023, z 11. decembra 2023 a z 24. februára 2022 a na to, že maloletá sa s otcom dlhú dobu nestýkala, v dôsledku čoho pôvodná úprava styku otca s maloletou V. odráža jej potreby a nerešpektuje jej aktuálny psychický stav.

3.3. Dovolateľka poukázala aj na porušenie participačných práv maloletej garantovaných ustanovením čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa a § 43 ods. 1 zákona o rodine, pretože ako sedemročná bola schopná pred súdom vypovedať o svojom vzťahu k rodičom. Nesúhlasila ani so záverom odvolacieho súdu, že neunesla dôkazné bremeno, pretože súd bol ex offio povinný zistiť skutočný stav vecí, aby rozhodol v súlade s najlepším záujmom dieťaťa. Pre zistenie skutočného stavu veci bolo okrem výsluchu dieťaťa nevyhnutné aj dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctva, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, ktorý by zisťoval spôsobilosti rodičov postarať sa o dieťa, mieru narušenia vzťahov medzi rodičmi, či dochádza k negatívnemu ovplyvňovaniu dieťaťa niektorým rodičom. Záverom uviedla, že maloletá V. bude mať 8 rokov, s otcom ešte nikdy nebola sama a nebolo preukázané, že by stretávanie s otcom, bez prítomnosti inej osoby, zvládla.

3.4. Na základe uvedeného dovolateľka zhrnula, že odvolací súd nielenže nesprávne právne posúdil základné otázky v tomto konaní ale rozhodnutie o veci aj nedostatočne, arbitrárne a nepresvedčivo odôvodnil najmä v súvislosti s jej tvrdením o negatívnom dopade styku otca s maloletou na jej psychický stav, čo samo osebe zakladá dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Nesprávne právne posúdenie veci podľa ustanovenia § 421 písm. a) a písm. c) CSP je podľa dovolateľky v nesprávnom právnom posúdení otázky vysporiadania sa s relevantnými okolnosťami a argumentáciou matky. Žiadne ďalšie dovolacie dôvody podľa ustanovenia § 421 písm. a) a písm. c) CSP v dovolaní neuviedla.

4. K dovolaniu otec maloletej uviedol, že ho považuje za nedôvodné, smerujúce výlučne k predlžovaniu súdneho konania, počas ktorého dcéru viac ako dva roky nevidel. Kolízny opatrovník k dovolaniu uviedol, že zotrváva na svojich predchádzajúcich vyjadreniach vo veci.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je treba odmietnuť.

5.1. Dovolanie bolo podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré je upravené Civilným mimosporovým poriadkom. Keďže ustanovenia § 76 a § 77 CMP o dovolaní neupravujú prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých inak ako CSP, táto otázka sa posudzuje podľa ustanovení CSP. Vzájomný vzťah medzi Civilným mimosporovým poriadkom a Civilným sporovým poriadkom je upravený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP tak, že na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu -ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa ustanovenia § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP v spojení s § 431 ods. 1 a ods. 2 CSP). V dôsledku tejto viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľka v danej veci vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP pre nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu spočívajúce v tom, že sa súd v ňom nevysporiadal s jej tvrdeniami a pre nevykonanie navrhovaného dokazovania.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Porušením práva na spravodlivý proces je nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). K porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 105/06, zn. III. ÚS 330/2013, 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26. 5Cdo/57/2019, bod 9. a 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov).

13. Pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia. Rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

14. K námietkam dovolateľky proti hodnoteniu zmeny pomerov rodičov a maloletej V. od ostatnej úpravy styku otca s maloletou a k tomu, že súd nenariadil zisťovanie narušenia vzťahov medzi rodičmi, schopnosti rodičov rozpoznať skutočný záujem maloletej, vzájomné citové väzby maloletej a jej rodičov a či kontakt s niektorým z rodičov môže ohroziť zdravie maloletej, znalcom a nevypočul názor maloletej, t.j. k námietkam proti zistenému skutočnému stavu veci, dovolací súd uvádza, že podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP paušálne vyznievajúce tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom (či skutočnom) stave veci súdmi, nevykonaní všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne hodnotenie niektorého dôkazu (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/26/2017, sp. zn. 4Cdo/56/2017, sp. zn. 5Cdo/90/2017, sp. zn. 8Cdo/187/2017).

15. Z okolností preskúmvanej veci dovolací súd vyvodil záver, že súdy nižších inštancií v rámci zisťovania skutočného stavu veci (§ 35 CMP) postupovali v súlade so základnými princípmi civilného mimosporového konania, a to vyšetrovacím princípom, princípom oficiality, ako aj princípom rovnosti účastníkov konania, najmä vo vzťahu k maloletej V. (čl. 4, čl. 5 a čl. 6 Základných princípov CMP). Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s písomnými vyjadrenia účastníkov konania a ich ústnymi prednesmi a predloženými listinami. Z výsledkov dokazovania vyvodil, že od ostatnej úpravy styku rodičov s maloletou sa zmenilo len to, že otec sa presťahoval do Košíc a maloletá začala chodiť do školy, tieto zmeny si však zmenu úpravy styku otca s maloletou nevyžadovali. Tvrdenia matky o zmene zdravotného stavu maloletej V. boli nižšími súdmi hodnotené ako nepreukázané (bod 16. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), keďže matka maloletej podala návrh na zmenu styku otca s maloletou ešte predtým ako došlo k uplynutiu adaptačnej doby podľa predchádzajúceho rozhodnutia, v rámci ktorej sa otec stretával s maloletou v priestoroch občianskeho združenia Úsmev ako dar, takže nemohlo dôjsť k zhoršeniu zdravotného stavu maloletej preto, že by otec na stretnutie s maloletou chodil v sprievode polície. Súd hodnotil tvrdenia matky o zhoršenom zdravotnom stave maloletej podľa predložených lekárskeho správ a správ škôlky, školy a občianskeho združenia Úsmev ako dar, podľa ktorých k žiadnemu afektívno-respiračnému záchvatu u maloletej nedošlo v prítomnosti inej osoby ako matky. Odvolací súd zrozumiteľne vysvetlil, prečo je v najlepšom záujme maloletej, aby pre neschopnosť rodičov komunikovať nebol oslabený jej vzťah s otcom navrhovaným stykom pod dohľadom tretej osoby, ktorý mal byť iba dočasným prostriedkom na preklenutie napätia v rodine po rozvoze manželstva rodičov maloletej. Jej úzkostné prežívanie konfliktov rodičov nie je zmenou pomerov, naopak bolo dôvodom predchádzajúceho rozhodnutiu o úprave styku maloletej s otcom.

16. Podľa ustanovenia § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Návrhy na vykonanie dokazovania predkladané účastníkmi konania nie sú pre súd záväzné a je na súde, aby tieto návrhy posúdil a rozhodol, ktoré dôkazy vykoná. Uvedené sa uplatňuje aj pri posudzovaní námietky matky, že súd nevypočul v konaní maloletej V. (v čase jeho rozhodovania 7-ročnú), keď jej postoj súd prvej inštancie zistil zo správ kolízneho opatrovníka ustanoveného v danej veci, na ktoré prihliadol.

17. Odvolací súd pri rozhodovaní vo veci vychádzal zo skutočného stavu veci zisteného súdom prvej inštancie, ktorý považoval vo vzťahu k preukázaniu zmeny v pomeroch rodičov a maloletej V. za správne vyhodnotený. Stotožnil sa s postupom prvoinštančného súdu, ktorý zohľadnil záujem otca o maloletej V., ako aj to, že maloletá je úzkostné dieťa, ktorému na prekonanie narušeného vzťahu s otcom bola poskytnutá pomoc pri styku s otcom tým, že sa ho zúčastnila aj iná osoba. Námietky matky, že nútený kontakt maloletej s otcom môže byť pre maloletej záťažujúci a spôsobiť zhoršenie jej zdravotného stavu hodnotil na základe lekárskeho správ zo 07. novembra 2023, 11. decembra 2023 a 22. decembra 2023 tak, že nimi nemohlo byť preukázané zhoršenie zdravotného stavu, pretože sa s otcom stretla naposledy v septembri 2022, čo ho viedlo k záveru, že za takejto situácie je v záujme maloletej, aby sa

budoval a rozvíjal jej vzťah s otcom. Po zistení, že neboli preukázané dôvody, pre ktoré by mali byť obmedzené práva otca ako rodiča v takom rozsahu ako to navrhovala matka maloletej, podľa zásady o rovnakej starostlivosti rodičov o maloleté dieťa, nebol dôvod pre zmenu rozhodnutia o úprave styku otca s maloletou Karolínou.

18. Dovolací súd po dôkladnom preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že prvoinštančný i odvolací súd pri zisťovaní skutočného stavu veci rešpektovali ústavno-procesné zásady (zákaz tzv. deformácie dôkazu a opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), skutočný stav veci zistili v potrebnom rozsahu a po aplikácii relevantných právnych noriem rozhodli tak, že ich skutkové a právne závery nemožno v považovať za svojvoľné, neudržateľné, ani prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

19. K námietke dovolateľky, že súdy nenariadili vo veci znalecké dokazovanie, dovolací súd poukazuje i na to, že toto dokazovanie nebolo treba po zistení, že nedošlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia o úprave styku otca s maloletou, čo bolo dostatočne vysvetlené v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie. Vyjadrenie matky v dovolaní, že nútený styk maloletej s otcom ju zaťažuje a stresuje, zistenia nižších súdov nepotvrdili. Súdy brali do úvahy, že medzi rodičmi maloletej boli v čase ich rozhodovania napäté vzťahy. Kvôli neschopnosti rodičov maloletej komunikovať spolu im súdy nariadili odborné poradenstvo, ktoré im má pomôcť prekonať opätovné odcudzenie otca a maloletej, ku ktorému došlo počas obdobia, v ktorom mu bolo bránené v styku s maloletou dcérou.

20. Z odôvodnení rozhodnutí oboch súdov nižších inštancií, chápaných v ich organickej jednote ako celok (rozhodnutie ÚS SR zn. I. ÚS 259/2018) je podľa dovolacieho súdu dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy pri nich vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k právnomu posúdeniu veci. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil a vysporiadal sa i s návrhmi na výsluch ošetrovujúcich lekárov a oboznámením sa s ich správami o zdravotnom stave maloletej. V hodnotení skutkových zistení súdom neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Odvolací súd sa dostatočným spôsobom vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami matky maloletej a aj vyjadreniami otca a kolízneho opatrovníka v konaní.

21. Vzhľadom na uvedené dovolací súd považoval námietky matky maloletej z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené a preto dovolací súd dovolanie matky z tohto dôvodu ako procesne neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

22. Dovolaťka prípustnosť podaného dovolania uplatňovala aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP, bez formálneho a obsahového vymedzenia konkrétneho dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (pri riešení právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) alebo § 421 ods. 1 písm. c) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne).

23. Pre procesné situácie, v ktorých ustanovenie § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania.

24. Dovolaťka nevymedzila právnu otázku, od riešenia ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu zákonom stanoveným spôsobom, a teda v tejto časti je dovolanie neprípustné. V časti namietajúcej

nesprávne právne posúdenie sa dovolanie týkalo „nesprávneho právneho posúdenia otázky vysporiadania sa s relevantnými okolnosťami a argumentáciou matky" odvolacím súdom, čo nezodpovedá vymedzeniu právnej otázky spôsobilej založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP a preto dovolací súd podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP odmietol ako neprípustné aj dovolanie podané dovolateľkou podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.